

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/963– /2012. P.

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása
Ügyintéző: dr. Nánási Zoltán r. hdgy.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **halásztelki** lakos által benyújtott rendőri intézkedés elleni panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 328/2013. (XI. 13.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2012. július 20-án a Panasztestülethez postai úton előterjesztett panaszában előadta, hogy 2012. július 20-án 14:15 óra körüli időben „békésen üldögélt” néhány ismerősével a Budapest V. kerület Kossuth Lajos téren, a József Attila szobor közelében. Ekkor egy rendőr lépett hozzájuk, aki az intézkedés céljának közlése nélkül igazolványokat kért tőlük. A panaszos adatait a rendőr „RK-lapra” rögzítette, bemutatkozni pedig csak többszöri kérésre volt hajlandó.

A fenti intézkedést követően, néhány perc múlva négy, civil ruhás rendőr lépett a panaszoshoz. A „rendőri fellépés előírt kellekeit mellőzve” ismételten igazolványt kértek a panaszostól, aki a vele szemben intézkedő rendőr azonosító számát nem tudta leolvasni, ezt kérésére sem közölte vele. Adatait ismételten rögzítették, valamint a nála lévő transzparens szövegét is.

A panaszos panaszát 2012. augusztus 1-jén kiegészítette, és leírta, hogy 2012. július 20-án semmilyen rendezvényt nem tartottak a Kossuth téren, hat barátjával ő is csak ült a fűvön és beszélgettek. Transzparensok azért voltak náluk, mert azokat a Magyar Nemzeti Bank előtt a délelőtti folyamán tartott rendezvényen mutatták fel. Leírta továbbá, hogy az őt első alkalommal igazoltató rendőrökről nem tudta megállapítani, melyik szervezeti egység állományába tartoznak, a másodsorra igazoltató rendőrök a BRFK Bűnügyi Bevetési Osztály munkatársai voltak. Előadta, hogy egyik intézkedés során sem észlelte, hogy a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), vagy a Körözési Információs Rendszerben (KIR) ellenőrizték volna az adatait.

A beadványokban foglaltak szerint a panaszos a rendőri intézkedések kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- a rendőri intézkedések jogalapját, valamint okai közlésének elmaradását;
- az azonosítási kötelezettség teljesítését és a szolgálati fellépés módját;
- valamint személyes adatainak és a transzparensok szövegének rögzítését.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy az igazoltatás, valamint személyes adatainak rögzítése és ellenőrzése a KIR és SIS rendszerekben nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát. Nem megállapítható továbbá a szolgálati fellépés módja miatt sem alapjogsértés, az igazoltatás céljának közlése azonban nem elégítette ki a törvényes követelményeket, így alapjogsértő.

A panaszossal szemben foganatosított második intézkedéssel kapcsolatban a Panasztestület megállapította, hogy ennek „kumulatív hatása” sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, a transzparensok feliratainak rögzítése pedig sértette a panaszos véleménynyilvánításhoz fűződő jogát.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Panasztestület megküldött állásfoglalására figyelemmel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2012. július 20-án és augusztus 1-jén kelt panaszbeadványai;
- a panaszossal szembeni intézkedések parancsnoki kivizsgálásáról szóló 01000/91915/2012. id. (01000/39550-11/2012. ált.) sz. rendőri jelentés;
- a panaszossal szemben intézkedő rendőrök 01000/91232/2012. id. (01000/39550-10/2012. ált.) sz. rendőri jelentése (2 db);
- a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Bevetési Osztály vezetőjének 01000/91792/2012. id. sz. átirata;
- a panaszossal szemben intézkedő rendőrök 01000/70737/2012. id. sz. rendőri jelentése;
- a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Bevetési Osztály munkatársának 01000/91297/2012. id. sz. hivatalos feljegyzése, valamint jelentései (2 db);
- a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Bevetési Osztály munkatársának 01000/91316/2012. id. sz. rendőri jelentése.

A fenti bizonyítási eszközök értékelése alapján az alábbi tényállást állapítottam meg:

A panaszos és hat társa 2012. július 20-án 14:15 óra körüli időben a Budapest V. ker. Kossuth Lajos tér mellett lévő József Attila szobornál tartózkodott (a fűben ültek). A BRFK Központi Ügyelet – megkülönböztető jelzés használata mellett – utasította a panaszossal szemben elsőként intézkedő r. főtörzsőrmestert, hogy vonuljon a helyszínre, és az elsődlegesen megteendő rendőri intézkedés keretében mérje fel, hogy a Parlament déli kapuja környékén tartózkodó személyek kik, és milyen célból gyülekeznek. A fenti napon és időben ugyanis erre a helyszínre nem történt demonstráció bejelentése.

Az intézkedést foganatosító rendőr figyelmes lett a panaszosra és társaira, akik transzparenszeket tartottak maguknál, így alappal lehetett arra következtetni, hogy spontán demonstrációt kívánnak tartani.

A csoportosulás tagjait intézkedés alá vonta, akik igazolványaik átadásával eleget tettek együttműködési kötelezettségüknek, adataik ellenőrzése (KIR, SIS rendszerek) megtörtént. Mivel jogsértő cselekmény elkövetésére utaló körülmény sem merült fel velük szemben, a rendőr – a panasztételi jogról való tájékoztatás után – elhagyta a helyszínt.

Ekkor a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Bevetési Osztály munkatársai is megjelentek a helyszínen, akik ügyeletükkel történt egyeztetés után ismételten intézkedést kezdeményeztek a panaszossal és társaival szemben. Ennek során az érintettek ismételt igazoltatására, az esetleges demonstráció céljának megállapítására, valamint a náluk lévő transzparenszek szövegének megismerésére és rögzítésére került sor. Mivel azonban jogsértő cselekményt a panaszos és a vele lévő további személyek nem követtek el, a rendőrök az intézkedés befejezése után a helyszínről eltávoztak.

A fenti tényállás alapján a panaszossal szemben foganatosított intézkedések – az azok között eltelt idő rendkívüli rövidségére tekintettel – egységként kezelhetők, és vizsgálhatók.

IV.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott kifogások kapcsán álláspontom a következő:

1. A panaszos sérelmezte a rendőri intézkedések jogalapját, valamint okai közlésének elmaradását.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint:

„a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 29. § (1) bek. a) pontja szerint:

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”

A sérelmezett intézkedések foganatosításáról szóló rendőri jelentések, valamint 01000/91915/2012. id. (01000/39550-11/2012. ált.) sz. parancsnoki kivizsgálás alapján megállapítható, hogy a helyszínen a következő rendőri intézkedések kerültek foganatosításra a panaszossal szemben:

2012. július 20-án 14:15 óra körüli időben a BRFK Központi Ügyelet bevetés-irányítója azt az utasítást adta, hogy két rendőr – megkülönböztető jelzés használata mellett – jelenjen meg a Parlament déli kapujánál, mert ott kisebb csoport tartózkodik, akik spontán demonstrációt tartanak. Utasították továbbá a helyszínen megjelent rendőröket, hogy az eseményekkel kapcsolatos elsődleges rendőri intézkedéseket tegyék meg. A megjelölt helyen nem volt senki, azonban a rendőrök a József Attila szobornál felfigyeltek egy kisebb társaságra, hozzájuk léptek és intézkedés alá vonták őket – köztük a panaszost is. Ezen személyek transzparenszeket tartottak maguknál, így a helyszínen tapasztaltak alapján a rendőrök számára feltételezhető volt, hogy azon csoportosulásról van szó, akikkel kapcsolatosan a BRFK Központi Ügyelete a helyszínen történő megjelenésre adott utasítást.

A csoportosulás tagjai igazolványaik átadásával eleget tettek együttműködési kötelezettségüknek, adataik ellenőrzése során (KIR és SIS) találatot nem jeleztek, valamint jogsértő cselekmény elkövetésére utaló körülmény sem merült fel velük szemben. A rendőrök ezt követően – a panasztételi jogról való tájékoztatás után – befejezték az intézkedést, amikor a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Bevetési Osztály munkatársai is megjelentek a helyszínen, akik a Központi Ügyelettel történt egyeztetés után, mivel az három konkrét feladatot határozott meg számukra, ismételten intézkedést kezdeményeztek a panaszossal és társaságával szemben. Ennek során az érintettek ismételt igazoltatására, az esetleges demonstráció céljának megállapítására, valamint a náluk lévő transzparenszek szövegének megismerésére és rögzítésére került sor, különös tekintettel arra, hogy a kérdéses helyen és időben a Rendőrségnek nem volt tudomása bejelentett demonstrációról. Mivel azonban

jogsértő cselekményt a panaszos és a vele lévő további személyek nem követtek el, a rendőrök az intézkedés befejezése után a helyszínről eltávoztak.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedések jogalapja a közrendet, közbiztonságot esetlegesen sértő vagy veszélyeztető cselekmény – *be nem jelentett tüntetés, demonstráció* – megakadályozása, valamint az ezzel és résztvevőivel kapcsolatos információgyűjtés volt, melyre az Rtv. 13. és 29. szakaszai adják meg a törvényi felhatalmazást. Az intézkedések céljának közlése (a közbiztonsági érdekre, annak védelmére történő utalás) is megtörtént, mellyel kapcsolatban a törvény további „magyarázatot” – annak egyértelműsége miatt – nem ír elő, így a közbiztonsági érdekre történő hivatkozás nem tekinthető sem törvény-, sem alapjogsértőnek.

Az elsőként intézkedő rendőr a kapott információk alapján, miszerint be nem jelentett demonstráció zajlik a Parlament előtt, alappal jutott arra a következtetésre, hogy esetlegesen gyülekezési joggal visszaélés szabálysértésének gyanúja merült fel. Erre, valamint az Országgyűlés kiemelt, védett objektum minőségére figyelemmel az igazoltatásra jogszerűen került sor.

A második intézkedéssel kapcsolatban megállapítható, hogy a panaszossal kapcsolatban továbbra is fennállt a gyülekezési joggal visszaélés szabálysértésének gyanúja, ezért személyazonosságának megállapítása, valamint adatai és a helyszínen való jelenlétének célja – beleértve a transzparens feliratait is – rögzítése indokolt volt. Erre tekintettel a második intézkedés, igazoltatás jogszerű volt.

A panaszt a rendőri intézkedés jogalapjára vonatkozóan a fentiek alapján elutasítom.

2. A panaszos sérelmezte az azonosítási kötelezettség teljesítésének elmaradását, valamint a szolgálati fellépés módjának meg nem tartását is.

Az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedések alkalmazását követően a rendőr köteles továbbá az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről és az előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök egybehangzóan úgy nyilatkoztak jelentéseikben, hogy azonosítási kötelezettségüknek eleget tettek, az intézkedés során pedig egyenruhát viseltek, amelyen szolgálati jelvényük, azonosító számuk és névkitűzőjük is el volt helyezve.

Az első intézkedést fogantató rendőr jelentéséből (01000/91232/2012. id./01000/39550-10/2012. ált.) kiderül, hogy intézkedését az Rtv. 20. §-ában írtaknak megfelelően kezdte meg, közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét, intézkedésének célját. Intézkedése befejeztével tájékoztatta a panaszost panasztételi lehetőségéről, valamint biztosította számára, hogy jelvénye számát – mely egyébként jól látható helyre volt kitűzve – leolvassa és felírja.

A panaszossal szemben másodjára intézkedő rendőri csoport – parancsnokuk 01000/91792/2012. id. sz. jelentése szerint – a szolgálati fellépés módját, valamint azonosítási kötelezettségét szintén megtartotta. Intézkedésük végeztével az intézkedés alá vont személyek egyike – feltehetően a panaszos – elkérte az egyik rendőr nevét, azonosító számát, melyet meg is kapott.

Az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módjára és az intézkedés alatt tanúsított magatartásukra vonatkozóan a panaszos a saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem adott, illetve az eljárás során e tárgykörben – a helyszínen intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – további bizonyíték nem merült fel. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése alapján, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, a rendőri jelentésekben foglaltakat fogadtam el.

A fentiek alapján a panasz ezen részét elutasítom.

3. A panaszos sérelmezte személyes adatainak, valamint a nála és társainál tartott transzparenszek szövegének rögzítését.

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint:

„Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.”

A 01000/91915/2012. id./01000/39550-11/2012. ált. sz. parancsnoki kivizsgálásból megállapítható, hogy az első rendőri intézkedés során nem merült fel olyan adat, vagy tény, mely miatt további eljárás lefolytatására került volna sor, így a panaszos személyes adatainak rögzítésére nem került sor, illetőleg csak olyan mértékben, mely az esetről készült rendőri jelentések elkészítéséhez elengedhetetlenül szükséges volt. Az intézkedés alá vont személyek – köztük a panaszos – személyes adatainak adattári ellenőrzése jogszerű volt, ennek ténye a 7938/2012. főnyilvántartási számú „Adattárakból történő lekérdezések nyilvántartása” elnevezésű okmányban is rögzítésre került.

Az első intézkedés során a rendőr csak az intézkedésre vonatkozó általános adatokat jegyzetelte le (helyszín, időpont, stb.). Ezt támasztja alá az is, hogy a második intézkedés során ismételten szükséges volt az igazolványok bemutatása.

A panaszossal szemben másodjára intézkedő rendőrök a panaszos személyes adatait – az Rtv. 29. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazásra, valamint arra való tekintettel, hogy intézkedésükről írásos jelentés készítésére kaptak utasítást – rögzítették. Ez azért is volt szükséges, mert az első intézkedés során nem került sor az intézkedés alá vontak adatainak rögzítésére. Ugyanezen okból – az írásos jelentés elkészítése miatt – volt szükséges a transzparenszek tartalmának megismerése és dokumentálása is. Noha a panaszossal és társaival szemben sem szabálysértési, sem büntetőeljárás nem indult, az eset jellegére – esetlegesen be nem jelentett demonstráció veszélye, valamint az írásos jelentés elkészítése – tekintettel szükséges volt a fenti adatok rögzítése.

Ilyen esetekben az intézkedéshez a törvényben megkövetelt bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja (pl. Rtv. 33. (1) a), 33. § (2) b), 33. § (2) f) pontjai) nem éri, nem is

érheti el a büntetőjogi vagy szabálysértési felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés gyanúját nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az intézkedésre. *Az ilyen objektív tapasztalatok alapján fogatosított intézkedést utóbb az sem teszi jogellenessé, ha a későbbiekben nem indul eljárás, vagy a megindult eljárásában a büntetőjogi vagy szabálysértési felelősséget nem állapítják meg* (Fővárosi Bíróság 27.K.30.853/2010/2. sz. ítélete).

Ezek alapján a panasznak az adatok rögzítését sérelmező részét is elutasítom.

V.

A Panasztestület állásfoglalásában tett megállapításokkal a határozat V. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 20. § (1) és (2) bekezdései, 29. §-a, 92. § (1) és (3) bekezdései, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései.

Budapest, 2013. december 30.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**